OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2011 Rhif 962 (Cy.136)

GOFAL CYMDEITHASOL, CYMRU

Rheoliadau Ffioedd Gofal Cymdeithasol (Asesu Modd a Phenderfynu Ffioedd) (Cymru) 2011

Gwnaed - - - -	*24 Mawrth2011*
Gosodwyd gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru - -	*29 Mawrth2011*
Yn dod i rym - -	*11 Ebrill 2011*

Mae Gweinidogion Cymru, drwy arfer y pwerau a roddir gan adrannau 2(2), 3(1), 4(1)(d), 4(3)(b), 4(4), 5(2)(a), 5(4), 6(5), 7(2), 8(3), 9(4)(d), 10(4)(f) a 17(2) o Fesur Codi Ffioedd am Wasanaethau Cymdeithasol (Cymru) 2010(**1**), yn gwneud y Rheoliadau canlynol:

Enwi cychwyn a chymhwyso

1.—(1) Enw'r Rheoliadau hyn yw Rheoliadau Ffioedd Gofal Cymdeithasol (Asesu Modd a Phenderfynu Ffioedd) (Cymru) 2011, a deuant i rym ar 11 Ebrill 2011.

(2) Mae'r Rheoliadau hyn yn gymwys o ran Cymru.

Dehongli

2. Yn y Rheoliadau hyn—

ystyr "asesiad anghenion" ("*assessment of needs*") yw asesiad gan awdurdod lleol o angen defnyddiwr gwasanaeth am wasanaethau gofal cymunedol a ymgymerir yn unol ag adran 47 o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol a Gofal Cymunedol 1990(**2**) neu adran 1 o Ddeddf Gofalwyr a Phlant Anabl 2000(**3**), a rhaid darllen "aseswyd bod arno angen" ("assessed as needing") yn unol â hynny;

ystyr "asesiad modd" ("*means assessment*") yw asesiad o fodd ariannol defnyddiwr gwasanaeth, a gynhelir yn unol ag adran 5(1) o'r Mesur a rheoliad 14, a rhaid darllen "asesiad o fodd defnyddiwr gwasanaeth" ("*assessment of a service user's means*") yn unol â hynny;

ystyr "budd-dal perthnasol" ("*relevant benefit*") yw—

(a) cymhorthdal incwm; neu

(**1**) 2010 mccc 2 ("y Mesur"). *Gweler* adran 17 o'r Mesur am y diffiniad o "rheoliadau".
(**2**) 1990 p.19.
(**3**) 2000 p.16.

(b) lwfans cyflogaeth a chymorth; neu

(c) credyd gwarant;

mae i "credyd cynilion" ("*savings credit*") yr ystyr a roddir i "savings credit" yn adrannau 1 a 3 o Ddeddf Credyd Pensiwn y Wladwriaeth 2002(**4**);

rhaid dehongli "credyd gwarant" ("*guarantee credit*") yn unol â'r ystyr a roddir i "guarantee credit" yn adrannau 1 a 2 o Ddeddf Credyd Pensiwn y Wladwriaeth 2002;

ystyr "cyfleuster ymweliadau cartref" ("*home visiting facility*") yw ymweliad (neu ymweliadau) gan swyddog priodol awdurdod lleol â phreswylfa gyfredol y defnyddiwr gwasanaeth, neu ba bynnag fan cyfarfod arall a fynnir yn rhesymol gan y defnyddiwr gwasanaeth, at y dibenion o gasglu gwybodaeth i oleuo asesiad modd ar gyfer y person hwnnw ac o ddarparu gwybodaeth a chynnig cymorth mewn perthynas â'r broses honno;

ystyr "cymhorthdal incwm" ("*income support*") yw cymhorthdal incwm a delir yn unol ag adran 124 o Ddeddf Cyfraniadau a Budd-daliadau Nawdd Cymdeithasol 1992(**5**);

ystyr "darpariaeth ddeuol" ("*dual provision*") yw fod anghenion asesedig defnyddiwr gwasanaeth yn cael eu bodloni —

(a) yn rhannol gan awdurdod lleol sy'n darparu neu'n sicrhau gwasanaeth neu wasanaethau i'r person hwnnw, a

(b) yn rhannol drwy fod y person hwnnw'n cael taliad uniongyrchol er mwyn sicrhau darpariaeth o wasanaeth arall neu o wasanaethau eraill;

mae "darparwyd" ("*provided*"), yn y Rheoliadau hyn, yn cynnwys gwneud trefniadau ar gyfer darparu;

ystyr "defnyddiwr gwasanaeth" ("*service user*") yw oedolyn y cynigiwyd iddo, neu sy'n cael, gwasanaeth a ddarperir gan awdurdod lleol;

ystyr "diwrnod gwaith" ("*working day*") yw diwrnod ac eithrio dydd Sadwrn, dydd Sul, Dydd Nadolig, dydd Gwener y Groglith neu ŵyl Banc o fewn yr ystyr a roddir i "bank holiday" gan Ddeddf Bancio a Thrafodion Ariannol 1971(**6**);

ystyr "ffi unffurf" ("*flat-rate charge*") yw ffi yn ôl cyfradd sefydlog am wasanaeth y mae defnyddiwr gwasanaeth yn ei gael ac y caniateir codi ffi amdano, a osodir gan awdurdod lleol heb ystyried modd y defnyddiwr gwasanaeth;

ystyr "gwasanaeth" ("*service*") yw gwasanaeth y caniateir codi ffi amdano(**7**), ac os yw'r cyd-destun yn mynnu, gwasanaethau neu gyfuniad o wasanaethau y caniateir codi ffi amdanynt, a rhaid dehongli "gwasanaethau" ("*services*") a "cyfuniad o wasanaethau" ("*combination of services*") yn unol â hynny;

ystyr "gwasanaeth dydd" ("*day service*") yw gwasanaeth sy'n cael ei darparu gan awdurdod lleol sy'n bodloni rhan o anghenion asesedig defnyddiwr gwasanaeth, sy'n digwydd y tu allan i gartref y person hwnnw, ac y bwriedir iddo gynorthwyo'r person hwnnw i gwrdd ag eraill, mabwysiadu diddordebau newydd neu ymarfer ei ddiddordebau presennol, ac y mae'n cynnwys cyfleoedd gwaith;

ystyr "hawlogaeth sylfaenol" ("*basic entitlement*") yw—

(a) mewn perthynas â chymhorthdal incwm —

y lwfans personol ac unrhyw bremiymau y mae hawl gan ddefnyddiwr gwasanaeth i'w cael, ond nid oes raid cynnwys y premiwm anabledd difrifol ("PAD") os telir

(**4**) 2002 p.16.
(**5**) 1992 p.4
(**6**) 1971 p.80.
(**7**) Diffinnir "gwasanaeth y caniateir codi ffioedd amdano" yn adran 13 o'r Mesur.

ef, ac os yw'r defnyddiwr gwasanaeth yn ofalwr, mae'n cynnwys unrhyw bremiwm gofalwr y mae'r person hwnnw'n ei gael,

(b) mewn perthynas â lwfans cyflogaeth a chymorth —

y lwfans personol ac unrhyw bremiymau a chydrannau y mae hawl gan ddefnyddiwr gwasanaeth i'w cael, ond nid oes raid cynnwys y PAD os telir ef, ac os yw'r defnyddiwr gwasanaeth yn ofalwr, mae'n cynnwys unrhyw bremiwm gofal y mae'r person hwnnw'n ei gael,

(c) mewn perthynas â chredyd gwarant—

y lwfans personol ac unrhyw swm ychwanegol y mae hawl gan ddefnyddiwr gwasanaeth i'w gael, ond nid oes raid cynnwys y swm a ychwanegir am anabledd difrifol os telir ef, ac os yw'r defnyddiwr gwasanaeth yn ofalwr, mae'n cynnwys unrhyw swm ychwanegol, cymwys i ofalwyr, y mae'r person hwnnw'n ei gael;

ystyr "incwm asesadwy" ("*assessable income*") yw'r rhan honno o incwm defnyddiwr gwasanaeth y caniateir i awdurdod lleol wneud penderfyniad mewn perthynas â hi yn unol ag adran 7 o'r Mesur; nid yw'n cynnwys yr incwm y mae'n ofynnol bod awdurdod lleol yn ei ddiystyru yn unol â'r rheoliad 14;

ystyr "incwm net" ("*net income*") yw'r incwm sydd, neu a fyddai, yn weddill gan ddefnyddiwr gwasanaeth, ar ôl didynnu, allan o incwm asesadwy'r person hwnnw, y ffi safonol (neu unrhyw ffi arall) a osodir o dan y Rheoliadau hyn, am wasanaeth a gynigiwyd neu a ddarparwyd i'r person hwnnw;

ystyr "lwfans cyflogaeth a chymorth" ("*employment and support allowance*") yw naill ai lwfans cyflogaeth a chymorth seiliedig ar gyfraniadau neu lwfans cyflogaeth a chymorth seiliedig ar incwm yn unol â Rhan 1 o Ddeddf Diwygio Lles 2007(**8**);

ystyr "y Mesur" ("*the Measure*") yw Mesur Codi Ffioedd am Wasanaethau Cymdeithasol (Cymru) 2010;

ystyr "mewn ysgrifen" ("*in writing*") yw unrhyw fynegiant sydd wedi ei gyfansoddi o eiriau a ffigurau y gellir eu darllen, eu hatgynhyrchu a'u cyfleu drachefn, a gall gynnwys gwybodaeth a drawsyrrir ac a gedwir drwy ddulliau electronig;

mae i "taliad uniongyrchol" ("*direct payment*") yr ystyr a roddir i'r term yn rheoliadau 8 a 9 o Reoliadau Gofal Cymunedol, Gwasanaethau i Ofalwyr a Gwasanaethau Plant (Taliadau Uniongyrchol) (Cymru) 2011.

Awdurdod lleol – pŵer i godi ffioedd am wasanaethau

3. Pan fo awdurdod lleol yn arfer ei bŵer i godi ffioedd am wasanaethau yn unol ag adran 1 o'r Mesur (pŵer cyffredinol i godi ffioedd am wasanaethau gofal) rhaid iddo roi effaith i ddarpariaethau'r Rheoliadau hyn.

Defnyddwyr gwasanaeth na chaniateir gosod ffioedd arnynt, a gwasanaethau na chaniateir gosod ffioedd mewn perthynas â hwy

4.—(1) Rhaid i awdurdod lleol beidio â gosod ffi o dan adran 1 o'r Mesur ar ddefnyddiwr gwasanaeth sydd—

(a) wedi cael cynnig, neu sy'n cael, gwasanaeth, ac sy'n dioddef o unrhyw ffurf o glefyd Creuzfeldt Jacob, pan fo ymarferydd meddygol cofrestredig wedi gwneud diagnosis clinigol o'r clefyd hwnnw;

(**8**) 2007 p. 5.

(b) wedi cael cynnig, neu sy'n cael, gwasanaeth a ddarperir yn rhan o becyn o wasanaethau ôl-ofal yn unol ag adran 117 o Ddeddf Iechyd Meddwl 1983 (ôl-ofal)(**9**); neu

(c) wedi cael asesiad modd a gynhaliwyd gan awdurdod lleol, ac aseswyd bod ei incwm yn llai na'r cyfanswm y cyfeirir ato yn rheoliad 15(2).

(2) Rhaid i awdurdod lleol beidio â gosod ffi o dan adran 1 o'r Mesur mewn perthynas ag unrhyw un o'r gwasanaethau a bennir yn y paragraff hwn—

(a) darparu cludiant i ddefnyddiwr gwasanaeth i fod yn bresennol mewn gwasanaeth dydd, pan fo'i bresenoldeb mewn gwasanaeth dydd a darpariaeth o gludiant i'w alluogi i fod yn bresennol felly wedi eu cynnwys yn rhan o'r asesiad o anghenion y defnyddiwr gwasanaeth;

(b) darparu datganiad o wybodaeth yn unol ag adran 10(4) o'r Mesur (darparu gwybodaeth am ffioedd).

(3) Nid oes dim yn y rheoliad hwn sy'n effeithio ar ddisgresiwn awdurdod lleol i bennu categorïau ychwanegol o ddefnyddwyr gwasanaeth neu o wasanaethau na chaniateir gosod ffioedd arnynt neu mewn perthynas â hwy.

(4) Nid yw rheoliadau 5 i 16 yn gymwys i ddefnyddiwr gwasanaeth y cyfeirir ato yn is-baragraffau (a) neu (b) o baragraff (1).

Uchafswm rhesymol y ffi am wasanaeth

5.—(1) Rhaid i awdurdod lleol arfer y pŵer yn adran 1(2) o'r Mesur (penderfynu ffi resymol am ddarparu gwasanaeth) yn unol â darpariaethau'r rheoliad hwn.

(2) Yn ddarostyngedig i baragraffau (3) a (4), yr uchafswm y caiff awdurdod lleol benderfynu sy'n ffi resymol am ddarparu gwasanaeth neu gyfuniad o wasanaethau i ddefnyddiwr gwasanaeth ("uchafswm ffi rhesymol") ("*maximum reasonable charge*") yw £50 yr wythnos.

(3) Yn ddarostyngedig i baragraff (4), pan fo gan ddefnyddiwr gwasanaeth anghenion asesedig a fodlonir gan ddarpariaeth ddeuol, £50 yr wythnos yw uchafswm cyfanredol y symiau y caiff awdurdod lleol wneud yn ofynnol bod y defnyddiwr gwasanaeth yn eu talu mewn perthynas â'r ddarpariaeth honno, fel—

(a) ffi, a

(b) taliad tuag at y gost o sicrhau darpariaeth o'r gwasanaeth, a gyfrifir yn unol â Rheoliadau Ffioedd Gofal Cymdeithasol (Taliadau Uniongyrchol) (Asesu Modd a Phenderfynu ar Addaliad neu Gyfraniad) (Cymru) 2011.

(4) Wrth gyfrifo yr uchafswm ffi rhesymol y gall defnyddiwr gwasanaeth fod dan rwymedigaeth i'w dalu, rhaid i awdurdod lleol—

(a) diystyru cost sicrhau unrhyw wasanaeth y mae'n codi ffi unffurf amdano, a

(b) caiff osod y ffioedd mewn perthynas â gwasanaeth o'r fath, yn ychwanegol at uchafswm rhesymol y ffi.

Y weithdrefn ar gyfer penderfynu ffi

6.—(1) Wrth gyfrifo'r swm a delir gan ddefnyddiwr gwasanaeth, neu'r swm y gellir gwneud yn ofynnol bod defnyddiwr gwasanaeth yn ei dalu, rhaid i awdurdod lleol fabwysiadu'r weithdrefn a ganlyn —

(a) cyfrifo swm costau rhesymol yr awdurdod am y gwasanaeth a dderbynnir gan, neu a gynigir i'r defnyddiwr gwasanaeth;

(**9**) 1983 p. 20.

(b) o'r cyfanswm hwnnw, diystyru swm unrhyw ffioedd am wasanaeth y cyfeirir atynt yn rheoliad 5(4);

(c) ar y swm canlyniadol, gweithredu'r uchafswm ffi rhesymol; ac os byddai'r swm canlyniadol, fel arall, yn fwy na'r uchafswm, yr uchafswm hwnnw, yn ddarostyngedig i is-baragraff (ch), yw'r swm y caniateir gwneud yn ofynnol bod y defnyddiwr gwasanaeth yn ei dalu;

(ch) gwneud y swm a gyfrifir yn unol ag is-baragraff (c) yn destun penderfyniad ynghylch gallu'r defnyddiwr gwasanaeth i dalu ffi, yn unol ag adran 7 o'r Mesur a rheoliad 15.

(2) Ni chymerir y cam y cyfeirir ato ym mharagraff (1)(ch) ac eithrio pan fo—

(a) y defnyddiwr gwasanaeth wedi gofyn am asesiad modd; a

(b) yr awdurdod lleol wedi cynnal asesiad o fodd y defnyddiwr gwasanaeth,

yn unol ag adran 5(1) o'r Mesur a rheoliad 14.

Gwahoddiad i ofyn am asesiad modd

7.—(1) Pan fo'n ofynnol o dan adran 4 o'r Mesur (gwahoddiad i ofyn am asesid modd) bod awdurdod lleol yn rhoi gwahoddiad i ddefnyddiwr gwasanaeth i ofyn am asesiad o'i fodd o dan adran 5(1) o'r Mesur (dyletswydd i gynnal asesiad modd), neu pan fo awdurdod lleol yn penderfynu gwneud hynny yn unol â pharagraff (2), rhaid i'r awdurdod lleol sicrhau bod y gwahoddiad yn cynnwys manylion llawn ynglŷn â'r canlynol—

(a) y gwasanaethau a gynigir neu a ddarperir i'r defnyddiwr gwasanaeth, ac yr ystyrir codi ffi amdanynt;

(b) polisi'r awdurdod lleol ar godi ffioedd, gan gynnwys y canlynol—

(i) ei bolisi ynglŷn â pha rai o'r gwasanaethau a ddarperir ganddo, os oes rhai, y caniateir codi ffioedd amdanynt,

(ii) manylion ynghylch y ffi safonol(**10**) y gellir ei gosod mewn perthynas ag unrhyw wasanaeth o'r fath,

(iii) manylion ynghylch unrhyw wasanaeth y codir ffi unffurf amdano, a

(iv) manylion ynghylch yr uchafswm ffi rhesymol y caniateir ei osod yn unol â rheoliad 5, neu'r uchafswm rhesymol a bennir gan yr awdurdod lleol, os yw'r swm hwnnw'n llai;

(c) proses yr awdurdod lleol ar gyfer asesu modd;

(ch) ei weithdrefn ar gyfer ymdrin ag asesu modd defnyddiwr gwasanaeth nad yw'n cael dim ond y gwasanaethau hynny y gosodir ffi unffurf mewn perthynas â hwy;

(d) yr wybodaeth a'r ddogfennaeth y mae'n ofynnol bod defnyddiwr gwasanaeth yn eu darparu er mwyn cynnal asesiad o fodd y defnyddiwr gwasanaeth;

(dd) y cyfnod o amser, fel a bennir yn rheoliad 8 pan yw'n ofynnol bod defnyddiwr gwasanaeth yn cyflenwi'r wybodaeth a'r ddogfennaeth y cyfeirir atynt yn is-baragraff (d);

(e) ym mha fformat y bydd yr awdurdod lleol yn fodlon derbyn y wybodaeth a'r ddogfennaeth y cyfeirir atynt yn is-baragraff (d),

(f) unrhyw gyfleuster ymweliadau cartref a ddarperir gan yr awdurdod lleol o fewn ei ardal;

(ff) y canlyniadau os methir ag ymateb i'r gwahoddiad yn unol ag is-baragraff (dd);

(**10**) Diffinnir "*ffi safonol*" yn adran 7(4) o'r Mesur.